

Sammenhængende Børnepolitik

for

Sønderborg Kommune

FÆLLES BØRN OG UNGE - FÆLLES ANSVAR

Indholdsfortegnelse.

Forord	side 3
• Et fælles ansvar	
Indledning	side 4
• Baggrund og formål	
• Afgrænsning	
• Sammenhæng til andre politikker	
• Opfølgning og revision	
• Den sammenhængende børnepolitik elementer	
Sønderborg Kommunes børne- og familiesyn	side 5
• Et fælles værdigrundlag	
• Alle børn og unge har ret til et godt liv	
• Forældrene er fundamentet i børn og unges liv	
• Vi er her for børnenes og de unges skyld	
Mål for den sammenhængende børnepolitik	side 7
• Mål	
• Målsætninger for den sammenhængende børnepolitik	
○ Tema: Forebyggelse	
○ Tema: Ansvar	
○ Tema: Tidlig indsats	
○ Tema: Helhed og sammenhæng	
○ Tema: Nærhedsprincip	
Beskrivelse og begrebsramme for karakteristika ved børn og unge, deres familier og netværk.	Side 12
• Fokusgrupper for den sammenhængende børnepolitik	
• Børnenes og de unges karakteristika	
• Familiens resurser	
• Netværkets resurser	
• Sammenhæng mellem barnets/den unges karakteristika og netværkets resurser. Et eksempel	
Standarder	side 14
Sammenhæng til budget	side 14
Bilag 1. Oversigt over karakteristika ved de fem Fokusgrupper	side 16
Bilag 2. Oversigt over eksempler på familiens resurser	side 19
Bilag 3. Oversigt over karakteristika for netværk	side 20

Forord.

Fælles børn og unge - fælles ansvar

Sønderborg Kommune er fra 1. januar 2007 én af de 98 nye fusionskommuner. En ny kommune, med baggrund i de 7 gamle kommuner Gråsten, Broager, Sundeved, Sønderborg, Sydals, Augustenborg og Nordborg.

Den sammenhængende børnepolitik for Sønderborg Kommune har fået overskriften "fælles børn og unge - fælles ansvar". Politikerne har med denne overskrift ønsket at signalere, at det kan lykkes at skabe sammenhæng og gode udviklingsvilkår for vores børn og unge - hvis vi vel at mærke løfter i fællesskab.

Den sammenhængende børnepolitik bygger på Sønderborg Kommunes børne- og familiesyn. Et børne- og familiesyn som grundlæggende har fokus på tre områder:

- Børnene og de unge
- Familiene
- Kommunens rolle i at sikre et godt børne- og familieliv

Det er i forholdet mellem disse tre områder den sammenhængende børnepolitik udspiller sig. Det er i dialogen med forældrene, og i relationernes bæredygtighed, succesens kraft gemmer sig. I forholdet mellem forældre, børn og unge, mellem politikere og medarbejdere, mellem de voksne fra de forskellige områder af børnenes / de unges liv og forældrene.

Børneområdet udvikling og dagligdag skal være præget af en vilje til at skabe det gode liv bl.a. i form af sundhed og trivsel. Derfor sætter Sønderborg Kommune fokus på livsglæde og livslang læring, idet vi mener der skal skabes det bedste grundlag for børnenes og de unges udvikling, alsidige læring og dannelse til aktive medborgere. At sætte livsglæde så højt på dagsordenen er et vigtigt signal til borgere og medarbejdere om, at nysgerrighed, sundhed og aktivitet, åbne læreprocesser samt lyst til at tilegne sig nye færdigheder er vigtige og centrale faktorer i områdets udvikling fremover. Det er værdier, som gælder for alle, såvel store som små, stærke som svage.

Vi ønsker at signalere, at der hos alle skabes en holdning af fælles ansvar og fælles løsningsstrategier, det bygger på et ønske om samarbejde, medansvar og fælles udfoldelse. Ligeledes er det ønsket, at den sammenhængende børnepolitik må skabe liv og dynamik i området og lyst til at fokusere på de mange indikatorer, der er medvirkende til at have et godt liv, således at børn og unge i Sønderborg Kommune får et godt og solidt fundament til gavn for den enkelte og dennes fremtid, mens også til gavn for fællesskabet som helhed.

Indledning.

Baggrund og formål.

I 2004 vedtog Folketinget en revision af Serviceloven – den såkaldte anbringelsesreform. Det fremgik heraf, at alle landets kommuner skulle udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der skulle skabe sammenhæng mellem den generelle forebyggende indsats og den mere målrettede fokusering på indsatsen for børn og unge med særlige behov.

Sigtet med reformen er, at børn og unge med særlige behov skal have samme muligheder for familieliv, uddannelse og arbejde som andre børn og unge. Reformen skal samtidig sikre større kvalitet og sammenhæng i sagsarbejdet gennem udarbejdelse af standarder for sagsbehandlingen. En anbringelse skal andet og mere end fjerne barnet eller den unge fra en uacceptabel situation i familien. Den skal også bidrage til at bringe barnet eller den unge videre i livet.

Reformen lægger op til en præcisering og understregning af holdningen til børn og unge. Dette kommer bl.a. til udtryk ved at børn og unge systematisk skal inddrages i deres egen sag sammen med familien og netværket. Desuden lægges der vægt på, at fokus skal være på barnets, den unges og familiens resurser frem for på problemer.

Afgrænsning.

Den sammenhængende børnepolitik er principielt gældende for alle børn og unge i Sønderborg Kommune, samtidig med at den med udgangspunkt i anbringelsesreformen har specielt fokus rettet mod børn og unge med særlige behov, hvad enten disse er et resultat af handicap, sociale eller individuelle forhold.

I kommende tilføjelser / justeringer af politikken vil denne blive bredt ud, så den i stadig større omfang fokuserer på en bredere gruppe af børn og unge. I den forbindelse vil den forebyggende indsats i daginstitutioner og skoler blive mere indgående beskrevet og integreret i den sammenhængende børnepolitik.

Sammenhæng til andre politikker.

Som fundament for den sammenhængende børnepolitik og andre politikker og målsætninger på området er der i Sønderborg Kommune udarbejdet et fælles værdigrundlag i form af et "grundlæggende børne- og familiesyn".

Dette grundlæggende børne- og familiesyn skal gradvist slå igennem i alle vedtagne politikker og målsætninger såvel som i det daglige arbejde med børn og unge, hvad enten det er i dagtilbuds-, skole- eller familiesammenhænge eller i sagsarbejdet.

Opfølgning og revision.

Der følges op på den sammenhængende børnepolitik i tre faste cykler, eller hvis det viser sig nødvendigt ad hoc.

- Hvert 4. år følges op på den samlede sammenhængende børnepolitik. Det vil sige, at der i forlængelse af kommunalvalg gennemføres en grundlæggende revision af den samlede politik, hvor alle dens parameter gøres til genstand for en drøftelse.
- Hvert 2. år gennemgås alle standarder for sagsbehandling.
- Hvert år revideres og følges op på de fastsatte økonomiske mål og andre variable parametre.
- Hvis der viser sig særlige behov eller krav, som gør sig gældende, kan den sammenhængende børnepolitik revideres udenfor de faste cykler.

Den sammenhængende børnepolitiks elementer

Sønderborg Kommunes sammenhængende børnepolitik vil, når den er fuldt udbygget, bestå af 5 elementer:

1. Sønderborg Kommunes grundlæggende børne- og familiesyn, som er kommunalbestyrelsens tilkendegivelse af værdier og holdninger i indsatsen overfor børn og unge.
2. Mål fastsat på børne- og ungeområdet.
3. Beskrivelse og begrebsramme for den samlede gruppe af børn og unge, som opdeles i fem fokusgrupper, der danner den fælles referenceramme i det tværfaglige arbejde.
4. Beskrivelse af standarder for sagsbehandling i forhold til de fem områder, hvor der jf. Lov om social service skal udarbejdes standarder :
 - a. Tidlig indsats i forhold til børn og unge med behov for særlig støtte
 - b. Inddragelse af forældremyndighedshaveren og barnet eller den unge
 - c. Inddragelse af familie og netværk
 - d. Opfølgning og evaluering af indsatsen
 - e. Indsatsen i forhold til unge, der er fyldt 15 år.
5. Den sammenhængende børnepolitiks sammenhæng til budgettet

Sønderborg Kommunes børne- og familiesyn

Et fælles værdigrundlag.

Børne- og familiesynet i Sønderborg Kommune er båret af en overordnet vision om, at alle børn og unge har ret til et godt liv – et liv med trivsel og en tryk opvækst, hvor livsglæde og livslang læring indgår som væsentlige faktorer.

Kommunalbestyrelsen lægger stor vægt på, at indsatsen fra de kommunale myndigheder rettes mod, at det enkelte barn og den enkelte unge får ens muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger.

Kommunalbestyrelsens udgangspunkt er altid barnets tarv. Vi lægger vægt på, at kommunens generelle tilbud – herunder især institutions- og skolemiljø – så vidt muligt rummer alle børn, men således at grænserne for rummeligheden fastlægges ud fra, hvad der er rigtigt for det en-

kelte barn eller den enkelte unge, eller hvor dette kolliderer med hensynet til andre børn og unge.

Det betyder, at inklusion og rummelighed først bliver mulig, når fokus ændres fra at se på barnets eller den unges vanskeligheder og til at se på den indsats, der skal gøres i institution eller skole, så stadig flere børn og unge kan rummes på en måde, som opleves som meningsfuld for den enkelte.

Inklusion – som den kommer til udtryk i Salamanca Erklæringen - er udtryk for en vision og en holdning, som måske i sit fulde omfang er en uopnåelig utopi, men som må stå som idealet, der hele tiden skal arbejdes hen imod.¹

Kommunalbestyrelsen er af den grundlæggende opfattelse, at alle familier, det enkelte barn og den enkelte unge besidder værdifulde resurser. Den kommunale indsats skal derfor altid understøtte og underbygge eksisterende resurser i familien, så al indsats bliver rettet mod at se muligheder i stedet for barrierer.

Børne- og familiesynet får fokus på tre områder:

- Børnene og de unge
- Familierne
- Kommunens rolle i at sikre et godt børne- og familieliv.

Alle børn og unge har ret til et godt liv.

Det betyder, at

- Børn og unge oplever omsorg og tryghed fra nærværende og tydelige voksne
- Børn og unge har ret til læring, udvikling og dannelse som grundlag for at kunne mestre deres liv
- Børn og unge får mulighed for at erhverve kundskaber, der gør dem til kompetente samfundsborgere, og som giver dem lyst til livslang læring
- Børn og unge vokser op i et sundhedsfremmende miljø og lærer at træffe sunde valg
- Børn og unge behandles med ligeværdighed, tolerance og respekt
- Børn og unge har ret til at blive hørt og inddraget
- Børn og unge har brug for venskaber og nære relationer til andre børn og voksne
- Hvert enkelt barn eller ung er unik og understøttes i sin egen udvikling, samtidig med at det oplever, at det er positivt at indgå i og udvikle sig i et fællesskab

Forældrene er fundamentet i børn og unges liv

Det betyder, at

- Forældrene har ansvaret for børnenes opdragelse og trivsel, men at vi har et fælles ansvar i den tid, hvor børnene og de unge er i skole, dagtilbud m.m.

¹ Salamanca Erklæringen stammer fra 10. juni 1994. Erklæringen er en hensigtserklæring om og et handleprogram for, at børn så vidt muligt undervises i almindelige skoler og ikke udskilles til specialskoler. Erklæringen er blevet til i UNESCO-regi, og Danmark har tilsluttet sig den. Selv om erklæringen er rettet mod skolen og specialundervisningen, kan dens visioner og holdninger i lige så høj grad lægges til grund for inklusion og rummelighed i dagtilbudene.

- Forældrene er de centrale voksne i barnets og den unges opvækst, udvikling og læring, og med det ansvar følger forpligtelser for forældrene – i forhold til det enkelte barn og den enkelte unge og i forhold til de fællesskaber, børnene eller de unge indgår i
- Samarbejde, dialog og aktiv deltagelse af forældrene baseres på ligeværdighed og åbenhed, som er fundamentet i alt arbejde omkring børnene og de unge
- Forældrene og børnene eller de unge har resurser, der altid skal være udgangspunkt for alt samarbejde.
- Forældrene vil altid det bedste for deres barn eller den unge, men kan i nogle tilfælde have brug for støtte og hjælp af hensyn til barnet eller den unge

Vi er her for børnenes og de unges skyld

Det betyder, at vi

- til stadighed er engagerede i at forbedre vilkårene for børne- og ungelivet i Sønderborg Kommune
- arbejder med børn og unge ud fra et helhedssyn og koordinerer indsatsen omkring det enkelte barn eller den enkelte unge
- møder børnene, de unge eller forældrene med en værdsættende og anerkendende tilgang
- udfordrer børnene og de unge for at støtte deres læring, kreativitet og udvikling
- stiller afpassede krav og fordringer til børnene og de unge – og til deres forældre, altid med udgangspunkt i deres resurser
- ser forskelligheden hos børn og unge som en styrke og bringer børnenes og de unges forskellige resurser i spil i vores samarbejde med dem
- har et særligt ansvar for at tage hånd om børn og unges problemer, når vi møder dem
- ser, forebygger og afhjælper problemerne, så de kan løses tidligt og så vidt muligt inden for familiens og det nære miljøes rammer
- har en professionel tilgang til børnenes og de unges udfordringer og prioriterer efteruddannelse og kompetenceudvikling for medarbejderne højt
- prioriterer indsatsen, så de menneskelige, faglige og økonomiske resurser udnyttes bedst muligt.

Mål for den sammenhængende børnepolitik

Det grundlæggende børne- og familiesyn er som nævnt, det bagvedliggende værdisæt for alt arbejde med børn og unge i Sønderborg Kommune. At alle børn og unge har ret til et godt liv med trivsel og en tryk opvækst, og at livsglæde og livslang læring er centrale målepunkter for indsatsen, sætter dermed også rammen for målene med den sammenhængende børnepolitik.

Med udgangspunkt i lovgivningen og drøftelser i styregruppen er der derfor udarbejdet en række politiske målsætninger inden for flg. temaer:

- Forebyggelse
- Ansvar
- Tidlig indsats
- Helhed og sammenhæng
- Nærhedsprincippet

Overskrifterne for temaerne skal ses som kommunalbestyrelsens ønsker for, hvor fokus i arbejdet med børn og unge med særlige behov skal rettes i den kommende periode.

Mål.

Hvert mål er opbygget med en overordnet politisk målsætning og et eller flere udviklingsmål. For hvert udviklingsmål er det angivet, hvilke overordnede servicemål der iværksættes for at opfylde målet, og hvem der skal sørge for, at målet forfølges. Endelig anføres det, hvorledes der vil blive evalueret på, om målet er nået.

Formuleringen af såvel den politiske målsætning som udviklings- og servicemål er et udtryk for, hvad kommunalbestyrelsen særligt ønsker at lægge vægt på, og hvor der forventes en målrettet opfølgning.

Den sammenhængende børnepolitik tager som udgangspunkt ikke stilling til hvilke konkrete handlinger, der skal iværksættes, for at forfølge målene, da det er væsentligt, at der er plads til metode- og handlefrihed i de afdelinger og institutioner, der er involveret i arbejdet med børn og unge.

Målsætninger for den sammenhængende børnepolitik

TEMA: Forebyggelse		
Politisk målsætning: Sønderborg Kommune vil gennem forbyggende tiltag sikre, at alle børn, unge og forældre kan søge eller modtage den nødvendige forebyggende information og indsats knyttet til børn og unges positive trivsel og udvikling.		
Udviklingsmål	Servicemål	Evaluering
<p>At Sønderborg Kommune arbejder for sundhedsfremme for alle børn og unge, herunder at det sikres, at der arbejdes målrettet med udvikling af sociale kompetencer og udvikling af netværk for alle børn og unge. Ligeledes skal der sikres særligt fokus på området rusmidler og misbrug.</p> <p>Alle børn har mulighed for at deltage i netværksskabende aktiviteter i fritiden.</p>	<p>Alle institutioner under "Børn og Uddannelse" indgår en driftsaftale med fagcentret, hvor de politiske mål og indsatsområder indgår.</p> <p>Der arbejdes målrettet på udvikling af alle børns sociale kompetencer og på at understøtte at alle børn deltager i fritidsnetværk af en eller anden art.</p>	<p>Sønderborg Kommunes overordnede styrings- og ledelsesredskab fastlægger evalueringsformen for driftsaftalerne herunder dialogen ml. de centrale og decentrale led.</p> <p>Uddannelsesafdelingen sikrer at der er fokus på alle børns muligheder og dermed på udviklingen af nye former for netværk.</p>

<p>Gennem deltagelse i projekt "Livsglæde som målestok for indsatsen på børne- og ungeområdet" sikres et inspirerende miljø og fortsat udvikling indenfor børne- og ungeområdet i Sønderborg Kommune</p> <p>At alle børn og unge i Sønderborg Kommune færdes i miljøer, der fremmer et godt liv</p>	<p>Der offentliggøres årligt hvilke tiltag og dermed servicemål kommunens børn- og uddannelsesområde fokuserer på i forbindelse med "Livsglædeprojektet".</p> <p>Alle skoler og dagtilbud forholder sig proaktivt til, hvorledes der skabes et godt lære- og værested på institutionsniveau.</p>	<p>Der etableres en hjemmeside som løbende offentliggør resultaterne af projekt "Livsglæde som målestok for indsatsen indenfor børne- og ungeområdet".</p> <p>Fra skoleåret 07/08 igangsættes pilotprojekter indenfor udvalgte områder, som skal danne fundamentet for permanente tiltag for hele området</p>
---	--	---

TEMA: Ansvar

Politisk målsætning: Under overskriften fælles børn - fælles ansvar, har forældrene og Sønderborg Kommune et fælles ansvar for at sikre et godt liv for alle børn og unge herunder at hjælpe og støtte udsatte og truede børn og unge

Udviklingsmål	Servicemål	Evaluering
<p>At forældre i Sønderborg Kommune oplever, at deres aktive deltagelse i barnets dagpleje, daginstitution og skole er vital ikke blot for barnet selv, men for hele børne- eller ungegruppens trivsel.</p> <p>At forældre i Sønderborg Kommune oplever, at samarbejdet med kommunens medarbejdere foregår på en ligeværdig og respektfuld måde med reel medindflydelse.</p>	<p>Fagcenteret "Børn og Uddannelse" sikrer, at institutioner, skoler og dagtilbud sætter fokus på tiltag, der fremmer forældrenes aktive deltagelse i børnenes skole og dagtilbud.</p> <p>I Børne- og uddannelsesafdelingen betragtes bestemmelserne i Lov om social service vedrørende forældreinddragelse som absolutte minimumskrav.</p> <p>Fagcenteret "Børn og Uddannelse" afholder løbende kurser, temadag m.v. målrettet til fagcenterets forskellige medarbejdere vedr. det gode forældresamarbejde.</p>	<p>Gennemførelse hvert andet år af tilfredshedsundersøgelser, der afdækker forældres og medarbejders tilfredshed på dette område.</p> <p>Gennemførelse af tilfredshedsundersøgelser, der afdækker forældres og medarbejders opfattelse af dette område.</p>

<p>At arbejdet med udsatte og truede børn og unge i Sønderborg Kommune tager udgangspunkt i barnets, den unges og forældrenes resurser ud fra en anerkendende tilgang.</p>	<p>Familieafdelingen foretager løbende stikprøvekontrol af sagsforløb indenfor området, med fokus på den systematiske inddragelse af børnenes, de unges og forældrenes resurser.</p>	<p>Familieafdelingen udvikler et koncept for socialfaglige undersøgelser, der sikrer fokus på familiens resurser under undersøgelsesarbejdet samt i den efterfølgende handleplan.</p>
<p>At alle professionelle indenfor børn og uddannelsesområdet i Sønderborg Kommune bærer deres del af ansvaret med stolthed. Der arbejdes fortløbende for gode arbejdsvilkår. Herunder at der til stadighed er fokus på at skabe mulighed for faglig fordybelse og rum for faglig refleksion og udvikling</p>	<p>Medarbejderne indenfor fagcenterets område tilbydes løbende relevante kurser / efteruddannelse indenfor området.</p> <p>Alle ledere på de selvstændige enheder har ansvaret for at sikre rum for refleksion på den enkelte arbejdsplads.</p>	<p>Fagcenteret "Børn og Uddannelse" følger medarbejdertilfredsheden i form af APV, medarbejdersamtaler, personalemøder samt i MED systemet.</p>

<p style="text-align: center;">TEMA: Tidlig indsats</p>		
<p>Politisk målsætning: Sønderborg Kommune vil gennem en bevidst prioritering af indsats og resurser arbejde for at hindre, at børn og unges problemer vokser sig store. Sønderborg Kommune finder tidlig tværfaglig indsats helt afgørende for, at børnene og familierne sikres bedre livskvalitet.</p>		
<p>Udviklingsmål</p>	<p>Service mål</p>	<p>Evaluering</p>
<p>At sikre at så få børn og unge som muligt får behov for meget indgribende foranstaltninger ved at opprioritere den tidlige indsats.</p>	<p>Lederne i fagcentret sikrer, at der udarbejdes en strategi og indføres økonomimodeller, der fremmer og stimulerer den tidlige indsats i normalsystemet</p>	<p>Den reelle prioritering imellem den tidlige og den meget indgribende indsats analyseres løbende i forbindelse med budgetopfølgning samt budgætlægningen.</p>

<p>At det særlige fokus på generel forebyggelse, tidlig indsats samt grundigt sagsarbejde bevirker, at relativt færre børn og unge får behov for en anbringelse.</p> <p>At styrke og intensivere den tværfaglige samarbejde på børn og uddannelsesområdet.</p>	<p>Der udarbejdes og vedtages et konkret anbringelsesgrundlag. Familieafdelingen står for udarbejdelsen.</p> <p>Der udarbejdes en model som et sammenhængende og fortløbende kommunikationsredskab mellem forældre, barnet/den unge og de forskellige kommunale tilbud barnet / den unge deltager i.</p>	<p>Familieafdelingen undersøger Sønderborg Kommunes placering vedr. antal anbringelser i forhold til landsgennemsnittet, samt baggrunden for Sønderborg Kommunes placering.</p> <p>Modellen søges udarbejdet og i drift som forsøg inden juli 2008.</p>
--	--	---

TEMA: Helhed og sammenhæng

<p>Politisk målsætning: Sønderborg Kommune vil sikre, at der er helhed og sammenhæng i det enkelte barns og den enkelte unges liv.</p>		
Udviklingsmål	Servicemål	Evaluering
<p>At Sønderborg Kommune sikrer gode overgange for alle børn og unge i forbindelse med skift mellem dagpleje og dagtilbud og mellem dagtilbud og skoler. Der skal skabes sammenhæng mellem aktørerne indenfor normalområdet og de specialpædagogiske tilbud.</p> <p>At Sønderborg Kommune sikrer gode overgange for børn og unge, der har behov for et skole- eller institutionsskift.</p> <p>At Sønderborg Kommune sikrer helhed og sammenhæng i det daglige liv og i hele opvæksten for alle børn og unge.</p>	<p>Fagcenteret "Børn og uddannelse" sikrer, at der udfærdiges procedurebeskrivelser for overgange lokalt.</p> <p>"Børn og Uddannelse" har udfærdiget procedurebeskrivelser for overgange fra én skole til en anden samt for overgange mellem normalt tilbud og specialtilbud.</p> <p>Familieafdelingen udarbejder handleplaner og retningslinjer for sikring af helhed og sammenhæng i udsatte børn og unges liv, herunder børn anbragt uden for eget hjem.</p>	<p>Fagcenteret sikrer at der er udarbejdet procedurebeskrivelser inden udgangen af 2008 på alle specialtilbud, skoler og dagtilbud.</p> <p>Børne- og uddannelsesfagcenteret evaluerer, hvorledes de overordnede retningslinjer for overgange fungerer.</p> <p>"Børn og Uddannelse" evaluerer ved stikprøvekontrol, hvorledes de overordnede retningslinjer for overgange fungerer ved behov for skole- eller institutionsskift</p> <p>Familieafdelingen foretager årligt stikprøvekontrol af handleplanernes indhold.</p>

TEMA: Nærhedsprincip		
Politisk målsætning: Sønderborg Kommune tilstræber, at børn og unge med behov for støtte ydes dette med udgangspunkt i deres kendte verden (skole, institution, kammeratskabskreds, nærmiljø)		
Udviklingsmål	Service­mål	Evaluering
At et stigende antal af de børn, der er anbragt i familiepleje, er anbragt i Sønderborg Kom­mune.	Familieafdelingen sikrer, at der primært rekrutteres pleje­familier bosat i Sønderborg Kommune, og at man således kan få tilbudt en plejefamilie så tæt på hjemmet som det skønnes godt for barnet/ den unge.	Familieafdelingen registrerer fortløbende andelen af børn i familiepleje, der er anbragt i Sønderborg Kommune.

Beskrivelse og begrebsramme for karakteristika ved børn og unge, deres familier og netværk.

Fokusgrupper for den sammenhængende børnepolitik

Den sammenhængende børnepolitik i Sønderborg Kommune er rettet mod alle børn og unge, men for at kunne arbejde differentieret og målrettet med gruppen "alle børn og unge i Sønderborg", skal det præciseres, hvilke børn og unge målene omfatter.

Der er derfor foretaget en opdeling i flg. fem hovedkategorier:

- Børn og unge i **optimal trivsel**.
- Børn og unge, der på grund af særlige forhold relateret til dem selv eller deres nærmeste familie, herunder også nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, vurderes at være i risiko for at komme i en situation, der ikke kan klares uden hjælp fra anden side - **risikobørn**.
- Børn og unge, der er **sårbare**, fordi de belastes af alvorlige, men ofte forbigående problemer i deres familie og nære miljø.
- Børn og unge, der er **truede**, fordi de vedvarende belastes af utilstrækkelig og mangelfuld omsorg i deres familie og nære miljø.
- Børn og unge, der har **svære problemer**, f.eks. fordi de i deres opvækst har været belastet af deres forældres grundlæggende mangel på tilstrækkelig omsorgsevne.

Kategorierne har det tilfælles, at de fokuserer på en problemforståelse, der som udgangspunkt forklarer barnets og den unges problemer på baggrund af de vilkår, barnet eller den unge lever i.

Inddelingen i fokusgrupper er foretaget for at skabe en fælles referenceramme i det tværfaglige arbejde, så der kan være enighed om, hvad der menes, når der tales om børn og unge i de forskellige kategorier.

Børnenes og de unges karakteristika.

Opdelingen i de fem fokusgrupper sker med udgangspunkt i en vurdering af barnets eller den unges udvikling, vanskeligheder og funktionsniveau.

Det er muligt ud fra eksisterende viden og forskning at pege på en række årsagsfaktorer, som på en eller anden måde er af betydning for barnets eller den unges udvikling. Det drejer sig om såvel individuelle karakteristika knyttet til det enkelte barn eller den enkelte unge, såvel som til faktorer knyttet til sociale og kulturelle forhold. Der er altså ingen entydig forbindelse mellem årsag og konsekvens. Det er dog ikke altid årsagsfaktorerne fungerer belastende, og selv når det er tilfældet, gør de det i forskellig grad over for forskellige grupper af børn eller unge.

Barnets eller den unges karakteristika er således ikke i sig selv tilstrækkelig for at kunne afgøre, hvilken indsats barnet eller den unge har behov for. Det er kombinationen -barnets eller den unges individuelle karakteristika - familiens og netværkets/miljøets resurser - som afgør, hvilken indsats den enkelt har brug for.

En skematisk oversigt med eksempler på karakteristika for de enkelte fokusgrupper findes i bilag 1.

Familiens resurser

Familiens resurser er en beskrivelse af forældrenes funktionsniveau og evt. vanskeligheder. Forældrene kan være velfungerende med gode kompetencer i forhold til at løse daglige problemer. Men de kan også have forskellige vanskeligheder eller livsvilkår, som kan påvirke deres evne og mulighed for at imødekomme børnenes eller de unges behov. Forældrenes arbejdssituation kan også have indflydelse på deres mulighed for at imødekomme børnenes eller de unges behov for støtte, ligesom det kan spille ind, om der er søskende i familien, der påvirkes negativt fysisk eller psykisk af samværet med barnet eller den unge.

En skematisk oversigt over eksempler på familiens resurser findes i bilag 2.

Netværkets ressourcer

Som tidligere nævnt er det ikke alene barnets eller den unges individuelle karakteristika, der er afgørende for, hvilken indsats et barn eller en ung har brug for. Udover de individuelle karakteristika er også familiens og netværkets resurser afgørende. I udgangspunktet vil et barn eller en ung blive vurderet til at have behov for en mere omfattende indsats jo svagere hhv. barnet eller den unge, familien eller netværket er.

Netværk defineres som de sammenhænge der er omkring et givet barn eller en ung, og det centrale her er i hvilket omfang, netværket har resurser og formår at hjælpe og understøtte familien i

vanskelige perioder. At tale om fælles børn og unge - fælles ansvar medfører, at netværk omfatter såvel familiens netværk som det netværk, de institutioner og det øvrige miljø, barnet og den unge indgår i, kan tilbyde.

En skematisk oversigt over karakteristika ved netværk findes i bilag 3.

Sammenhængen mellem barnets / den unges karakteristika og familiens og netværkets resurser. Et eksempel.

Det er således kombinationen af de tre faktorer – barnets/den unges karakteristika, familiens resurser og familiens netværk - som afgør, hvilken indsats det enkelte barn eller den enkelte unge har behov for.

Et eksempel:

Et barn eller en ung med autisme, som har resursestærke forældre med et stærkt netværk, vil kunne karakteriseres som tilhørende enten gruppen af sårbare børn/unge eller gruppen af truede børn/unge. Barnet eller den unge vil muligvis modtage støtte i dagtilbud eller skole og ellers fungere i hjemmet p.g.a. familiens resurser og netværkets karakteristika.

Et andet barn eller en ung med en lignende grad af autisme, som har forældre der er i krise, f.eks. fordi de er midt i en skilsmisse eller har andre vanskeligheder, og som måske ikke har et støttende netværk, vil på samme måde være karakteriseret som tilhørende enten gruppen af sårbare eller af truede børn/unge, men dette barn eller unge vil modsat barnet/den unge i det første eksempel muligvis have behov for en anbringelse uden for hjemmet i en kortere eller længere periode p.g.a. familiens og netværkets begrænsede resurser.

Standarder

Der udarbejdes beskrivelser for standarder for sagsbehandling i forhold til de fem områder, hvor der jf. Lov om social service skal udarbejdes sådanne, dvs.

- Tidlig indsats i forhold til børn og unge med særlige behov for støtte
- Inddragelse af forældremyndighedshaveren og barnet og den unge
- Inddragelse af familie og netværk
- Opfølgning og evaluering af resultaterne af indsatsen
- Indsatsen i forhold til unge, der er fyldt 15 år.

Sammenhæng til budget

I forbindelse med udarbejdelsen af denne første version af Den sammenhængende børnepolitik er der ikke foretaget en tilknytning til budgettet. Dette vil ske i forbindelse med kommende revisioner / justeringer og tilføjelser af politikken, herunder de løbende budgetopfølgninger.

Bilag 1. Oversigt over karakteristika ved de fem fokusgrupper

Til yderligere belysning af de forskellige målgrupper er her oplyst en række karakteristika. Brugen af de oplyste karakteristika skal ske med hensyntagen til de ovennævnte generelle forbehold for enkeltårsagers forklaringsværdi. Samtidig skal det hele tiden holdes for øje, at det enkelte barn eller den enkelte unge vil oftest være karakteriseret ved et sammenfald af flere af de oplyste problemstillinger.

Anden etnisk baggrund anses ikke i sig selv for et problem. Men mange børn og unge med flygtninge- eller indvandrerbaggrund vil have en række vanskeligheder, som der skal være særlig opmærksomhed på. Disse børn og unge er omfattet af målgruppeinddelingen, idet de, ligesom etnisk danske børn og unge, vil optræde i samtlige fem grupper.

MÅLGRUPPER	EKSEMPLER PÅ BARNETS/DEN UNGES KARAKTERISTIKA
Børn/unge i optimal udvikling . Almindelige børn/unge med almindelige problemer	<ul style="list-style-type: none"> • Gode sociale kompetencer • God fysisk udvikling • Godt udviklingspotentiale • Almindelige problemer (skilsmisse, sorg i familien, venner, kærester m.v.) • Teenageproblemer • Almindelige sygdomme
Børn og unge, der på grund af særlige forhold relateret til dem selv eller deres nærmeste familie, herunder også nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, vurderes at være i risiko for at komme i en situation, der ikke kan klares uden hjælp fra anden side - risikobørn	<ul style="list-style-type: none"> • Vækstproblemer • Uro • Sløvhed • Sutteproblemer/ammeproblemer • Døgnrytmeproblemer • Lettere forsinket motorisk udvikling • Dispositioner for arvelige sygdomme • Astma, allergi, diabetes • Hovedpine/mavepine (hos større børn/unge) • Begyndende følelsesmæssige vanskeligheder, herunder fingersutning, tics, utryghed, midlertidig ændring i kammeratrelationer og midlertidige læse-, stove- og regneproblemer
Børn og unge, der er sårbare , fordi de belastes af alvorlige, men ofte	<ul style="list-style-type: none"> • Vægtproblemer

<p>forbigående problemer i deres familie og nære miljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begyndende mangel på social kompetence • Negativ adfærd • Forsinket udvikling • Sprogvanskeligheder • Traumer • Motoriske vanskeligheder • Overdreven voksensøgende adfærd • Kontaktsvaghed, understimulering • Ensomhed • Mobning • Tristhed • Udviklingshæmning (bedre fungerende) uden følgesygdomme • Lettere fysiske handicap, f.eks. spasticitet • Autisme, herunder Aspergers syndrom i middelsvære tilfælde • ADHD (middelsvær) • Fysisk handicap, f.eks. muskelsvind, rygmarvsbrok • Psykisk udviklingshæmning med følgesygdomme
<p>Børn og unge, der er truede, fordi de vedvarende belastes af utilstrækkelig og mangelfuld omsorg i deres familie og nære miljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke alderssvarende udvikling (socialt, følelsesmæssigt, indlæringsmæssigt) • Fremtræden som "en lille voksen" • Fysisk mistrivsel/gentagne infektioner • Seksualiseret adfærd • Mangelfuld evne til at lege • Tvangspræget adfærd • Traumer • Kriminalitet • Suicidal adfærd • Social isolation • Handicap og udadreagerende adfærd • Udviklingshæmning med svære følgesygdomme • Muskelsvind (kørestolsbruger) • Autisme i svær grad • ADHD i svær grad

<p>Børn og unge, der har svære problemer, f.eks. fordi de i deres op-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke alderssvarende udvikling (socialt, følelsesmæs-
--	--

<p>vækst har været belastet af deres forældres grundlæggende mangel på tilstrækkelig omsorgsevne</p>	<p>sigt, indlæringsmæssigt)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Offer for fysisk og/eller psykisk vold • Offer for gentagne gange at blive efterladt alene • Svær grad af mistriksel/understimulering • Svære personlige og sociale vanskeligheder • Kontaktsvaghed med dårlig social og kulturel integration • Destruktiv adfærd, herunder vold og massiv mobning af andre • Selvmordstanker og selvmordsforsøg • Ophørt skolegang i utide • Alvorlige traumer • Psykiske lidelser • Offer for incest/krænkelser • Misbrug • Kriminalitet • Svær spastisk lammelse (kørestolsbruger) • Svær hjerneskade kombineret med bevægelseshandicap m.v. • Handicap evt. med psykiatrisk lidelse og en meget udadreagerende adfærd • Udviklingshæmning i kombination med svær psykiatrisk lidelse • Handicap med massivt plejebenhov og evt. behov for overvågning
--	--

Bilag 2. Oversigt over eksempler på familiens resurser.

GRUPPER	EKSEMPLER PÅ FAMILIENS RESURSER Forældrene er / har :
Gruppe 1	<ul style="list-style-type: none"> • Velfungerende • Gode kompetencer i forhold til løsning af daglige problemer • Gode kompetencer i forhold til løsning af særlige problemer
Gruppe 2	<ul style="list-style-type: none"> • Usikkerhed (træt, meget ung mor, ældre førstegangsfødende, enlig mor/far uden socialt netværk) • Mangelfulde dansk kundskaber (møde med dansk kultur, institution/skole) • Periodelvis travle/ikke nærværende forældre • Periodelvis lettere misbrug • Forbigående psykosomatisk/psykisk sygdom • Arbejdsløshed, hvor dette forvaltes problematisk • Umodenhed • Afhængighed af alkohol/medicin/spil m.v.. • Krise, skilsmisse • Dødsfald eller alvorlig sygdom, der ikke håndteres konstruktivt • Dårlig begavelse
Gruppe 3	<ul style="list-style-type: none"> • Vanskeligheder med at yde omsorg p.g.a. egen psykiske eller somatiske sygdom – herunder misbrug og længerevarende indlæggelse • Mangel på empati og evne til at tilsidesætte egne behov • Fravær af forpligtende omsorgsevne • Alvorlige traumer (f.eks. krigstraumer) • Mangel på social kompetence (empati, refleksion, fleksibilitet og evne til dialog) • Mangel på forandringskompetence (evne til fornyelse og evne til at fastholde en vedvarende indsats/hjælp og profitere af den) • Autoritært eller distanceret forældreskab ofte med anvendelse af fysisk og/eller psykisk vold i opdragelsen • Familiekonflikter igennem generationer ("den sociale arv") • Dårligt eller intet netværk (familien er et lukket system med egen logik, struktur og normsæt) • Fravær af omsorgspersoner (f.eks. bedsteforældre) • Misbrug • Svær vold/kriminalitet

Bilag 3. Oversigt over karakteristika for netværk

GRUPPER	EKSEMPLER PÅ NETVÆRKETS KARAKTERISTIKA Netværk er :
Gruppe 1	<ul style="list-style-type: none">• Velfungerende• Hjælpsomt og betydningsfuldt. Nærmeste familie og venner støtter familien eller barnet/den unge i vanskelige perioder
Gruppe 2	<ul style="list-style-type: none">• Sparsomt eller resursefattigt netværk• Kun delvist i stand til at kompensere for mangelfuld forældrekompetence
Gruppe 3	<ul style="list-style-type: none">• Problemskabende eller problemfornægtende• Fraværende